

A KINCSEIBŐL RÉGIT ÉS ÚJAT KIÁLLÍTÁS EGY KÖTETÉRŐL: A MOSONSZENTJÁNOSI KÓDEXRŐL

► ÁSVÁNYI ILONA

Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár

A Pannonhalmi Főapátság kulturális évadának hívószava 2022-ben a [Megújulás](#). A klasszicista teremkönyvtárban a *De thesauro suo nova et vetera* – magyarul: *Kincseiből újat és régít* című időszaki kiállításon látható a pannonhalmi könyvtár Benedictina gyűjteményében őrzött *Mosonszentjánosi Kódexnek* (*Der Sankt-Johanner Kodex*) a hasonmás változata.

A *Szentjánosi (Mosonszentjánosi) Kódex* nevet *Karsai Géza* bencés szerzetes adta a kéziratnak. Maga a kézirat *Sztachovics Remig* bencés hagyatékában maradt fenn, aki gyűjtötte ezt a sajátos folklór-anyagot.

A könyvtárunkban őrzött kódex a Kárpát-medencében egyedülálló paraszt-kódexirodalom egyik kötete.

Ugyan a 19. században keletkezett, de kéziratossá jellege, illetve díszítettsége okán kódexnek nevezzük.

A kiállítás, melybe a Mosonszentjánosi Kódex hasonmás is helyet kapott, azt a könyvmentő munkát kívánja bemutatni, melyet a könyvtáros és a restaurátor, valamint a könyvtáros és a digitalizálással foglalkozó szakember együtt végez. Az igényes digitalizálással foglalkozó szakemberek úgy vesznek részt ebben a könyvmentő munkában, hogy elkészítik a muzeális kötetek fakszimile-reprint változatát.³

³ Forrás:
konyvtar.osb.hu

A MOSONSZENTJÁNOSI KÓDEX

A **bajor-osztrák** eredetű **heidebauer** feltehetően Magyarországra telepítésük óta vezettek kézzel írt családi kódexeket. Ezekbe a vallási szövegek mellett megörökítették szokásaikat, játékaikat, életük nagyobb eseményeit. Ebből a házi biblia és kalendárium ötvözete alakult ki, melyekből a családfők rendszeresen fel is olvastak, és tovább is adták gyerekeiknek, akik sokszor folytatták a kódexeket. A heidebauer kultúra sajátos világát mutatja, hogy a könyvekbe katolikus és protestáns szövegek egyaránt bekerültek. A **Mosonszentjánosi Kódexet** (vagyis **Der Sankt-Johanner Kodex**) – melyet e paraszt-kódex műfaj legszobesebben díszített, legértékesebb példányaként tartanak számon – **Johann Anton Lang** 1809-ben írta és illusztrálta. A könyv mintájául **Jakob Bohr: Der Geistliche Glückshafen** című műve szolgált, ennek 1816 körül kézzel íródott másolata a Mosonszentjánosi Kódex, annak metszeteit is tartalmazza, melyek a másolás közben sokat romlottak. A Mosonszentjánosi Kódex a Kárpát-medencében egyedülálló paraszti kódexirodalom egyik kötete. ►

